

Landbrugsstolerne, som vi faae omkring paa Landet, og som jeg haaber ville komme til at lægge mere Vægt paa det Praktiske end paa det Theoretiske. Altsaa for disse Formaalets Skyld er jeg beredt til at bringe store Offre, naar vi saa virkelig faae vore Landbrugsstoler ordnede paa en saadan Maade, at de kunne blive til sand Nytte for den almindelige Befolkning, og ved Siden deraf faae vore Højskoleforhold ordnede paa en saadan Maade, at de i Henseende til Statsunderstøttelse i det Mindste kunne staa lige med Landbrugsstolerne.

Berg: Der er jo allerede hængaet en Del Nar, siden dette Spørgsmaal toges op her i Rigsdagen, og fremad ere vi da forsaavidt gaaede, som Sagen nu er behandlet i Lovs Form i begge Rigsdagens Thing. Jeg er ikke tilfreds med den Affattelse, Lovforslaget fik ved 3die Behandling her i Thinget, men jeg er dog mindre tilfreds med de Forandringer, der ere foregaaede i det andet Thing. Jeg skal imidlertid ikke opholde mig ved mange Punkter, idet ogsaa jeg erkjender Sagens Vigtighed og naturligtvis kan finde mig i vidtgaende Indrømmelser, navnlig paa særlige Spørgsmaal. Der er nu § 1. Jeg vil indrømme, at det, at Folkethingets 19 faste Lærere ere forhøjede til 20, jo ikke har noget Videre paa sig for dem, hvis principale Standpunkt er udtrykt ved de 19, men for os, der mene, at dette allerede er for høit et Tal, som Folkethinget har vedtaget, fjerner det sig saa meget mere fra vor Anskuelse. Der er nemlig foruden de 20, der staa, 2 til, som ere satte særlicgt, nemlig Forsøgslederen og Forstanderen for det landøkonomiske Forsøgslaboratorium. Lægge vi de 2 til, saa er der 22, og det vil sige, at Loven fordobler det Antal faste Lærere, som fandtes ifølge den sidst vedtagne Lovlige Finantslov. Da var der 11, nu er der 22 efter dette Forslag. Der er utvivlsomt, naar man ser paa Undervisningsplanen, der ved gaaet op i de faste Læreres Antal med normerede Lønninger, Mænd, der have lavere Timeantal, en mere indskrænket Virksomhed ved Landbohøjskolen, end der maatte fordes for at betinge en saadan Stilling, det tror jeg, Enhver vil indrømme ved at efterse Bilagene, som fulgte med Betænkningen ifjor. Imidlertid maa det erkjendes, at der ved Siden deraf er andre Lærere, der, selv om de have et ringe Timeantal paa Skolen, dog ifølge den Udvikling, som flere Grene af Landvæsenet have taget i de senere Nar, have udfoldet udenfor Undervisningen en saadan Virksomhed, at de billigtvis bør staa her som faste Lærere og i en særlig privile-

geret Stilling for Lønningens Vedkommende. Dette er flet med Flere og kan ske for Andre, eftersom Forholdene udvikle sig, ved de aarlige Bevillinger. I den Retning har Rigsdagen ikke vist sig uvillig, tværtimod, jeg erindrer, at man ved forskjellige Leiligheder selv har herfra givet Impulsen til at drage Mænd ind i denne Virksomhed, som man troede absolut vilde være nyttige paa dette Omraade. At man vilde udsætte de nye Lønningsbestemmelser til Fastsættelse samtidig med en ny Lønningslov for polyteknisk Lærestanstalt og Universitetet, det tror jeg, Alle maa billige, og der er i alt Fald intet Værrer end at sætte Tal ind her, som forudsættes at bethyde noget mere og andet og ubestemt, eftersom Forhandlingerne ere gaaede i det andet Thing, hvilket den ærede sidste Taler gjorde opmærksom paa, thi det vilde vække Forhaabninger eller stiller Borgerpligter til os, som vi nu ere frigjorte fra. Jeg deler derfor de 2 ærede Taleres Mening i saa Henseende uden iøvrigt at sige Noget om dem for eller imod de her foreliggende Lønninger. Det var disse — om man vil — mindre Bemærkninger. Dernæst har jeg et Spørgsmaal til § 4, mit gamle Spørgsmaal, i Stedet for at koste 868,000 Kr. paa nye Bygninger og Tilbygninger paa Landbohøjskolen paa den Plads, hvor den nu ligger, en Sum, der ikke er lidet større end den, der oprindelig blev anvendt til Skolens Anlæg, vil jeg fremdeles holde for, at man burde sælge disse Bygninger, afhænde Grundene, som Landbohøjskolen nu indtager, og bygge en ny tilsvarende Anstalt i Provinserne, helst eller for mit Vedkommende principielt i Sjælland. Jeg er fremdeles imod, og maa benytte enhver rimelig Leilighed, og den er her, til at hævde Urigtigheden af det paa dette Punkt foreliggende Forslag fra ethvert Synspunkt, materielt og nationalt og rent aandeligt. Jeg vil paastaa, at det er urimeligt at samle alle høiere Undervisningsanstalter, i Særdeleshed Landbrugets, i Hovedstaden. Jeg skal dog ikke komme videre ind derpaa; vi have ofte diskuteret det; jeg veed, at jeg i denne Henseende har Meningsfæller her i Thinget, men naar det kommer til Stykket, og Sagen ligger for, trækker man sig tilbage. Men jeg vil dog helst endnu engang henstille, først naturligtvis til den høie Regering og ærede Kjøbenhavnske og sjællandske Rigsdagsmænd, der have en let tilgængelig Udgang til polyteknisk Lærestanstalt og Universitetet, saaledes som disse staa nu, om de da ikke vilde finde det rimeligt og billigt, at man fra et almindeligt Standpunkt og særligt et ydsk